

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.001.06.2021

Pan
Józef Orzeł
Członek Zarządu Fundacji Klubu Ronina
Fundacja Klubu Ronina
ul. Chmielna 11/8
00-021 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/001 Realizacja konkursu „Po pierwsze rodzina!” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz wybrane organizacje pozarządowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Klubu Ronina ul. Chmielna 11/8, 00-021 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Józef Orzeł, Członek Zarządu Fundacji Klubu Ronina ¹ , od 17 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru. 3. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków.
Okres objęty kontrolą	Okres objęty kontrolą: Lata 2020-2021 (I półrocze). Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także informacje i dokumenty sporządzone przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Podstawa prawna: art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Artur Górecki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/44/2021 z 13 sierpnia 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1)</p>

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Fundacja Klubu Ronina⁴ zrealizowała w ramach „I otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny »Po pierwsze Rodzina!«” na rok 2020⁵ film dokumentalny pod tytułem „Rodzina”, zgodnie z warunkami zawartymi w *Ofercie*⁶, *Umowie* oraz w *Regulaminie Konkursu*.

Jak dotychczas film nie został zaprezentowany szerszej publiczności, poza premierowym pokazem w Kinie Muranów, który był zresztą warunkiem odbioru przedmiotu *Umowy*. Realizacja zadania publicznego ograniczała się tylko do wykonania filmu i premiery. Dalsza prezentacja filmu w przestrzeni publicznej została opisana w *Ofercie* w sposób bardzo ogólny, bez podania szczegółów. Po zakończeniu zadania publicznego Fundacja podejmuje działania w celu promowania i dystrybucji filmu, które sama finansuje i samodzielnie organizuje. Na skutek braku ustalonych wskaźników realizacji celu, praktycznie niemożliwa jest weryfikacja wykonania celu projektu, czyli ocena odbioru i oddziaływania na wskazane w *Ofercie* grupy docelowe. Będzie to można ocenić dopiero po prezentacji filmu w mass mediach i mediach społecznościowych.

Fundacja terminowo wywiązywała się z obowiązku przedłożenia sprawozdania z wykonania zadań, rozliczeń końcowych i osiągnięcia założonych celów zgodnie, z *Umową*. W omawianym zakresie NIK zakwestionowała zakupy sprzętu zrealizowane po wykonaniu filmu w ostatnich dniach realizacji zadania publicznego –

¹ Dalej: Członek Zarządu.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Fundacja.

⁵ Dalej: Regulamin Konkursu.

⁶ Wniosek 202, dalej: *Oferta*.

po podpisaniu protokołu końcowego, w dniu premiery lub dzień po premierze. W ocenie NIK, zakupy te na kwotę ok. 31 tys. zł, nie mogły być efektywnie i racjonalnie wykorzystane w trakcie realizacji zadania. NIK negatywnie ocenia także sposób zawarcia trzech umów o dzieło na łączną kwotę 45 tys. zł. Stwierdzono nieprawidłowe działanie Przewodniczącego Rady Fundacji, gdyż mimo tego, że Statut Fundacji zabrania członkom Rady Fundacji podejmować działania zarządcze, w imieniu Fundacji, zaakceptował i podpisał z jedynym Członkiem Zarządu trzy umowy o dzieło, a po ich realizacji w protokole potwierdził ich wykonanie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawdliwość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w *Umowie*

1.1. W 2020 r. w ramach konkursu „Po pierwsze Rodzina” Minister Rodziny i Polityki Społecznej przyznał Fundacji środki finansowe w kwocie 445 tys. zł, na realizację zadania publicznego pod tytułem „Rodzina” – film dokumentalny.

Fundacja działając od 2016 r. realizuje projekt „Grupa Rodzina”. O swoich działaniach informuje poprzez portal onas.org.pl⁸, w ramach, którego udostępniono ponad 150 artykułów o NGO⁹ zajmujących się tematyką rodziny, w tym edukacją i pomocą dzieciom niepełnosprawnym¹⁰. Ponadto zamieszczono na stronie kilkadziesiąt krótkometrażowych filmów¹¹ nagranych w różnych miejscach w Polsce, w celu promocji i wspierania działań oraz inicjatyw organizacji społecznych i aktywnie działających, w tej tematyce osób¹². Fundacja brała udział w tworzeniu m.in. inicjatywy pn. „Ruch 4 Marca”, który powstał w marcu 2019 r. w celu obrony praw rodziców. Ponadto Fundacja prowadzi audycję radiową¹³, promującą m.in. tematykę rodziny oraz NGO zajmujących się tą tematyką.

W ramach konkursu „Po pierwsze Rodzina!” została zawarta umowa nr BPD/KR/20/2020¹⁴ z dnia 7 września 2020 r., w której określono m.in. terminy realizacji zadania oraz zobowiązanie poniesienia wydatków od 15 września do 31 grudnia 2020 r.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: portal ONAS.

⁹ Organizacje pozarządowe – non governmental organisation, NGO.

¹⁰ W prezentacji przedłożonej Ministerstwu wraz z *Ofertą* zaprezentowano adresy internetowe 25 artykułów, w tym m.in.: <https://onas.org.pl/group-forum/view?id=774> i <https://onas.org.pl/group-forum/view?id=537>. Artykuły te są inspiracją, do tematów spotkań organizacji prorodzinnych, organizowanych lub współorganizowanych przez Fundację.

¹¹ Na Portalu ONAS dostępnych jest ponad 30 filmów.

¹² W prezentacji przedłożonej Ministerstwu wraz z *Ofertą* zaprezentowano adresy internetowe wszystkich czterech filmów, w tym m.in. filmy zamieszczone, które zostały pod adresami: <https://www.youtube.com/watch?v=wcur-19iU-o&t=169s> - film opisuje: działania rodzin zajmujących się niepełnosprawnymi dziećmi na terenie Katowic, oraz https://www.youtube.com/watch?v=0CHmU5jNz_4 – film pokazuje wydarzenie, na którym dzieci funkcjonujące w pieczy zastępczej mają okazję wziąć udział w imprezie świątecznej z występem filharmonii, iluzjonisty czy Świętego Mikołaja.

¹³ <https://www.polskieradio.pl/321,PR24-Portal/6499,Orzel-czy-reszka>.

¹⁴ Umowa o realizację zadania publicznego, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) nr BPD/KR/20/2020 pod tytułem „Rodzina” – film dokumentalny w ramach I otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2020 (dalej: *Umowa*). Umowa została zawarta pomiędzy Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej (Zleceńodawcą), a Fundacją Klubu Ronina (Zleceńobiorcą).

Załącznikiem zawartej Umowy była *Oferta*¹⁵, prawidłowo złożona elektronicznie za pośrednictwem formularza w systemie www.witkac.pl, zgodnie z wymogami określonymi w *Regulaminie Konkursu*. Składowymi częściami *Oferty* były *Harmonogram projektu* (cz. IV) oraz *Dane finansowe* (cz. V)¹⁶. *Harmonogram Projektu* przewidywał wykonanie czterech etapów działań, natomiast Kosztorys realizację zadań, z podziałem na koszty merytoryczne w kwocie 400 tys. zł (89,9% całej kwoty dofinansowania z podziałem na cztery etapy) i koszty administracyjne 45 tys. zł (10,1% kwoty dofinansowania, bez podziału). W *Ofercie* Fundacja nie deklarowała własnego.

W złożonej przez Fundację *Ofercie* w Części III *Informacja o projekcie*, poza Opisem projektu (pkt 2) określono: zasięg terytorialny (pkt 3) – ogólnopolski; adresatów projektu (pkt 4) – wyszczególnione zostały dwie grupy, do których szczególnie powinien trafić przekaz filmu „Rodzina” m.in. młode pokolenie oraz dojrzałe pokolenie; planowane efekty realizacji projektu (pkt 5) – opis założeń filmu dokumentalnego; zaplanowane działania promocyjne i sposób ich realizacji (pkt 6) – zaproponowano projekcję premierową w kinie Muranów oraz przedstawiono działania planowane po zakończeniu realizacji zadania publicznego dotyczące szerokiej projekcji filmu.

(akta kontroli str. 17-20, 22-45)

W *Sprawozdaniu końcowym* Fundacji z zadania publicznego „Rodzina” – film dokumentalny¹⁷ w części I. *Sprawozdanie merytoryczne* w pkt 1 *Opis osiągniętych rezultatów wraz z liczbowym określeniem skali działań zrealizowanych w ramach zadania* opisuje wizerunek rodziny, ukazuje relacje bohatera w dzieciństwie, w dorosłym życiu oraz na starość. Opis ten odpowiada na założone w *Ofercie* planowane efekty realizacji projektu, czyli odnosi się do opisu założeń filmu, natomiast nie odnosi się do wynikającego z tytułu tej części *Sprawozdania końcowego* określenia osiągniętych rezultatów. W *Regulaminie Konkursu* określono, że celem konkursu jest upowszechnienie informacji kompetencji i wytworzonych w jego ramach narzędzi, służących temu priorytetowi w szeroko rozumianym otoczeniu kształtującym dobrostan rodzin, a przyznawana dotacja dotyczy realizacji celów w szeroko ujętym obszarze rodziny. Należy podkreślić, że w *Regulaminie Konkursu* nie został sprecyzowany efekt realizacji zadania publicznego i konieczność określenia jego wskaźników. Dodatkowo do *Sprawozdania końcowego* Ministerstwo dołączyło załącznik 1 *Prośba o odpowiedź na następujące pytania zgodnie z instrukcją zamieszczoną w nawiasach*¹⁸ zawierające ponumerowane od 1 do 9 pytania, np.: co było celem projektu i jakim problemom miał zaradzić (1), w jakim wymiarze cel został zrealizowany (4), ilu beneficjentów skorzystało z działań podjętych w ramach projektu (5) oraz jakie formy promocji projektu zostały zrealizowane (7).

Szczegółowy opis wykonania poszczególnych działań przedstawiony w *Sprawozdaniu końcowym* w Części I. *Sprawozdanie merytoryczne* pkt 2 zawiera opisy realizacji zadania publicznego z podziałem na etapy, częściowo zbieżny¹⁹ z *Harmonogramem Projektu*. Rozbieżności te nie są istotne²⁰ i poza Etapem sprawozdawczości, wszystkie punkty *Harmonogramu Projektu* zostały omówione. I tak: w pierwszym etapie przygotowawczym po rozplanowaniu liczby zajęć,

¹⁵ Warunek z § 1 pkt 5 standardowej umowy: *oferta oraz aktualizacje harmonogramu/aktualizacje kosztorysu stanowiące załącznik do umowy, są integralną częścią umowy w ustalonym końcowym brzmieniu, został w umowie nr BPD/KR/20/2020 wykreślony.*

¹⁶ Dalej: Kosztorys Projektu.

¹⁷ Dalej: Sprawozdanie końcowe.

¹⁸ Dalej: Pytania dot. Projektu.

¹⁹ Etap przygotowawczy identyczny z *Ofertą*. Etap realizacji w *Sprawozdaniu* podzielony został na trzy części: etap realizacji zdjęciowej, etap postprodukcji i etap kolaudacji. Wszystkie te trzy etapy mieszczą się w Etapie Realizacji Merytorycznej *Harmonogramu Projektu*.

²⁰ Rozbieżności polegają na innym podzieleniu zadań. Trzy etapy zadań przedstawione w *Harmonogramie Projektu* zostały podzielone na pięć etapów.

zamówieniu miejsc realizacji, dokonano zabezpieczenia sprzętu, a także uszczegółowiono kalendarz. Etap drugi tzw. realizacji zdjęciowej przedstawia działania związane z realizacją filmu. W etapie trzecim tzw. etapie postprodukcji określono działania, które objęły debaty i odsłuchy w montażowni. W czwartym etapie tzw. kolaudacyjnym dokonano poprawek dzieła. W ostatnim piątym etapie promocji i uroczystej premiery przedstawiono sposób jego zrealizowania.

Sposób wykonania etapu czwartego *Harmonogramu Projektu* został opisowo przedstawiony w Części II *Sprawozdania końcowego* – Sprawozdanie z wykonania wydatków w pkt 1 *Rozliczenie wydatków za rok 2020*. W rozliczeniu odniesiono się do wszystkich etapów, określając, co zostało zrobione, koszt, jaki deklarowano w *Ofercie* (zgodnie z *Umową*) oraz koszt faktycznie poniesiony. We wszystkich pozycjach kwoty w obu rubrykach (koszt zgodnie z *Umową* i faktycznie poniesione wydatki) były jednakowe.

W *Sprawozdaniu końcowym* w części II. *Sprawozdanie z wykonania wydatków* tabelarycznie w pkt 1. przedstawiono rozliczenie wydatków za rok 2020. W pkt 2 przedstawiono rozliczenie ze względu na źródło finansowania zadania publicznego wskazując dotację, jako jedyne źródło finansowania.

Wykonane koszty działań merytorycznych wyniosły odpowiednio dla poszczególnych etapów: przygotowawczy (45 tys. zł), realizacji merytorycznej (295 tys. zł), promocji (12 tys. zł) oraz sprawozdawczości (48 tys. zł).

Wykonane koszty administracyjne przedstawione zostały z podziałem na: zakup materiałów eksploatacyjnych (1830 zł), koszt zakupu sprzętu do realizacji (22,5 tys. zł), koszt rozliczeniowo księgowy projektu (12,2 tys. zł), koszt zakupu sprzętu komputerowego do realizacji dzieła (8497,97 zł)

Zgodnie z *Regulaminem Konkursu do Sprawozdania końcowego* dołączono potwierdzone wydruki z dedykowanego do zadania rachunku bankowego oraz dołączono potwierdzone za zgodność faktury i rachunki. W *Sprawozdaniu końcowym* w układzie tabelarycznym przedstawiono oddzielnie w dwóch tabelach rozliczenie kosztów merytorycznych i kosztów administracyjnych. Po analizie stwierdzono, że sposób rozliczenia kosztów w obu tabelach jest prawidłowy. Suma kosztów merytorycznych oraz administracyjnych na podstawie faktur i rachunków wynosi odpowiednio 400 tys. zł i 45 tys. zł, tak samo jak suma tych kosztów przedstawiona na wydruku z konta rachunku bankowego, na którym rozliczano projekt oraz suma operacji zarejestrowana na kontach systemu księgowego Fundacji.

W *Sprawozdaniu końcowym* nie odniesiono się do przedstawionego w *Ofercie* w Części III w pkt 6 – *Zaplanowane działania promocyjne i sposób ich realizacji – jeśli zostały przewidziane*. Fundacja podjęła takie działania (omówiono je w pkt 2.2. niniejszego wystąpienia) jednak w *Regulaminie Konkursu* brak jest wytycznych odnośnie podjęcia dalszych działań dla właściwego promowania dzieła, którego efekt oddziaływania może być zrealizowany w przyszłości po zakończeniu zadania publicznego. Ministerstwo zwróciło się jedynie o odniesienie się do kwestii²¹, czy działania podjęte w ramach dofinansowania będą kontynuowane w przyszłości w ramach dalszych działań organizacji? Jeśli tak, to w jaki sposób?

(akta kontroli str. 47-138)

Odpowiadając na *Pytania dot. Projektu* Fundacja poinformowała, że celem projektu – filmu – było pokazanie rodziny, jako enklawy, do której zawsze się odnosimy, że każde doświadczenie, nawet te trudne może być lekcją, którą można przekuć w sukces. Odnosząc się do pytania, w jakim wymiarze cel został zrealizowany Fundacja wskazała, że przekaz przedstawiony w filmie został podzielony na pokolenia, by każde znalazło coś dla siebie. Film jest skierowany do różnych grup

²¹ Pytanie 8. i 9. w ramach *Pytań dot. Projektu*.

społecznych i dotyczy przedziałów wiekowych 15-24 lata, 25-59 lat oraz 60 lat i więcej. Z kolei odpowiadając na pytanie ilu beneficjentów w przybliżeniu skorzystało z działań podjętych w ramach projektu, Fundacja poinformowała, że *w samym filmie przedstawione były cztery spotkania, w sumie ok. 140 osób. Same spoty filmu zostały umieszczone w mediach społecznościowych i trafiły do 6,5 tys. odbiorców oraz przesłane do newslettera z liczbą 2,2 tys. odbiorców.* Odpowiadając na to pytanie Fundacja zamieściła informację, że prowadzone są z TVP rozmowy odnośnie emisji telewizyjnej filmu oraz, że zostanie on wysłany na festiwale filmowe. Może także być pokazany w kinie studyjnym.

Opis realizacji poszczególnych etapów przedstawiony został w punkcie 2.2. niniejszego wystąpienia.

Fundacja zgodnie z *Umową* wykonała założone w niej i w *Ofercie* zadania w wymaganym terminie. Także *Sprawozdanie końcowe* zostało złożone w terminie określonym w *Regulaminie Konkursu*, tj. w dniu 29 stycznia 2021 r. – przesłane elektronicznie w systemie www.witkac.pl. Wszystkie cztery etapy zadania zostały wykonane zgodnie z założeniami określonymi w *Ofercie*.

(akta kontroli str. 47-138)

1.2. Działalność Fundacji objęta dotacją w ramach konkursu miała charakter nieodpłatny, tj. nie było przewidywane pobieranie opłat za prezentację filmu. W ofercie²² Fundacja oświadczyła, że nie jest uprawniona do pobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania w ramach prowadzonej odpłatnej działalności pożytku publicznego. Zgodnie z postanowieniami w *Umowie*²³ Zleceniodawca był uprawniony do bezpłatnego korzystania z materiałów wytworzonych przez Zleceniobiorcę przy realizacji zadania, w tym do ich rozpowszechniania na polach eksploatacji wymienionych w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych²⁴. Zleceniobiorca upoważnił Zleceniodawcę do wykonywania praw zależnych wraz z możliwością dalszego upoważnienia. Zleceniobiorca zobowiązał się do niewykonywania osobistych praw autorskich. Z kolei w *Regulaminie Konkursu*²⁵ określono, że tylko oferenci, którzy w ofercie zaplanują pobieranie wpłat i opłat od adresatów zadania oświadczają, że pobieranie ewentualnych świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania będzie się odbywać wyłącznie w ramach prowadzonej odpłatnej działalności pożytku publicznego. Fundacja, wykonując zadanie, nie osiągnęła przychodów. Także przyszłe prezentacje filmu mają być bezpłatne, tak jak prezentacja filmu w TVP, zgodnie z oświadczeniem Fundacji.

(akta kontroli str. 22-33, 47-54)

1.3. W *Ofercie* przedstawiono kwalifikacje i doświadczenie zawodowe osób zaangażowanych ze strony Fundacji. Są to: Członek Zarządu Fundacji – jako producent; osoba wykonująca od 2016 r. zlecenia na rzecz Fundacji – jako koordynator (pełniący funkcję kierownika produkcji filmu) oraz jako rozliczająca od strony finansowej zadanie, a także osoba fizyczna – jako prowadząca sprawy rachunkowe i księgowo Fundacji na podstawie umów zlecenia. Wszystkie te osoby posiadają doświadczenie w realizacji projektów związanych z tematyką rodziny, w tym przedsięwzięć filmowych²⁶.

Podmioty zewnętrzne zostały zaangażowane do realizacji filmu przez Fundację już na etapie przygotowania *Oferty*. Decyzję podjęto bazując na doświadczeniu nabytym w działalności w środowisku filmowym, po dokonaniu sprawdzenia przedłożonych

²² Pkt 19 w części I – Dane oferenta.

²³ § 6 pkt 4 *Umowy* nr BPD/KR/20/2020.

²⁴ Dz. U. z 2021 r., poz. 1062.

²⁵ W Rozdziale IV.– Jak ubiegać się o przyznanie dotacji, w pkt 4 – Oświadczenia w *Ofercie*, lit. i.

²⁶ Prezentacja serwisu „ONAS:” pt „Grupa Rodzina – projekt Ośrodka Niezależnej Akcji Społecznej”.

przez te podmioty informacji. W *Ofercie*, podmioty te, zostały wymienione, jako partnerzy realizujący zadanie publiczne, a ich dane oraz kwalifikacje zostały przedstawione w części III – Informacje o projekcie w pkt 7. Opis zespołu, który będzie realizowała projekt (...).

(akta kontroli str. 22-33)

Osiągnięty poziom wynagrodzeń dla osób zaangażowanych do realizacji dotowanego zadania na podstawie umów o dzieło lub umów zlecenia nie naruszał zasad konkursu. Podana w *Sprawozdaniu końcowym* wartość kosztów pokryta została zgodnie z przedstawioną w *Ofercie* propozycją, nie została zmieniona w stosunku do danych przedłożonych w *Ofercie*, a także nie została zawyżona w stosunku do cen obowiązujących na rynku. W *Ofercie* Fundacji w części V. Dane finansowe, wydatki osobowe zostały zamieszczone w działaniach oznaczonych 1.1. i 4.1. I tak:

1.1. W ramach etapu przygotowanie materiałów do realizacji projektu, w celu stworzenia koncepcji projektu, wraz z etapami i opracowanie realizacji i realizacja koncepcji w kwocie 45 tys. zł (3 x 15 tys. zł);

4.1. W ramach etapu sprawozdawczości – rozliczanie projektu zamieszczono: kierowanie projektem na każdym etapie realizacji oraz przygotowanie merytorycznego sprawozdania z realizacji w kwocie 48 tys. zł (4 x 12 tys. zł).

W kosztach administracyjnych nie wskazano kosztów osobowych.

W *Sprawozdaniu końcowym* z realizacji zadania publicznego dla powyższych działań przedstawione zostały takie same kwoty, co potwierdzone zostało w załączonych do sprawozdania rachunkach. W przypadku umów zleceń koordynatora projektu w rachunkach wskazana została łączna liczba 386 godzin, co daje średnio stawkę 124,35 zł za godzinę pracy.

Koordynator projektu wyjaśniła, że ceny w branży są uznaniowe i wahają się od 80 do ponad 100 zł/godz. i wypłata 35 tys. zł netto dla producenta przy tego typu filmu to zarobek na bardzo niskim poziomie, zwłaszcza biorąc pod uwagę ilość ok. 100 dni zdjęciowych i ilość godzin pracy. Według wyjaśnień Koordynatora zadania, ceny w branży są uznaniowe i w zależności do stopnia doświadczenia, czasu pracy nad projektem i trudności dzieła, wahają się tak od 80 zł/h netto świeżo upieczony absolwent, przez 100 zł/h netto (najniższa stawka) doświadczony menager. Przy tym projekcie pracowaliśmy ponad ok 108 dni zdjęciowych, nie licząc miesięcy przygotowawczo planowych.

Wszystkie prace zostały odebrane odpowiednimi protokołami. W przypadku umów o dzieło protokołami odbioru dzieła, natomiast w przypadku umów zleceń protokołami potwierdzającymi wykonania zleceń.

(akta kontroli str. 22-33 i 174-176, 179-181, 189, 190)

1.4. Zgodnie z *Regulaminem Konkursu*²⁷ kosztami kwalifikowalnymi projektu są m.in. koszty: niezbędne do realizacji projektu, racjonalne i efektywne; wykorzystane wyłącznie na cel wskazany w ogłoszeniu niniejszego konkursu. Poniesione przez Fundację koszty, które zdaniem NIK nie spełniają powyższych kryteriów, dotyczą sprzętu zakupionego na łączną kwotę 30 997,97 zł na podstawie faktur z 30 i 31 grudnia 2020 r. Zakupy te zostały zrealizowane już po wykonaniu filmu i po podpisaniu w dniu 28 grudnia 2021 r. Protokołu kolaudacyjnego. Niemożliwym było wykorzystanie zakupionego sprzętu przy realizacji filmu, ponieważ został on już wykonany, czyli sprzęty i materiały nie były niezbędne do realizacji zadania. Dodatkowo stwierdzono nieprawidłowość zaksięgowania faktury nr FS/476/12/2020 w dniu 29 grudnia 2020 r., tj. na jeden dzień przed datą jej wystawienia oraz

²⁷ Część A Rozdział. III pkt 6a. Koszty kwalifikowalne.

dostawy/wykonania w dniu 30 grudnia 2020 r. Nieprawidłowości opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Nie zostały przekroczone limity kosztów związanych z obsługą realizacji zadania, czyli wskazana w *Ofercie* wielkość kosztów merytorycznych w kwocie 400 tys. zł. Kwota kosztów, w kategorii koszty administracyjne, była prawidłowo wykazana w sprawozdaniu z wykonania wydatków.

Koszty merytoryczne wyniosły 400 tys. zł i stanowiły 89,9% dotacji. Dotyczyły: kosztów realizacji filmu w tym: wynagrodzenia specjalistów i usługodawców realizujących zadania (tylko w części odpowiadającej zaangażowaniu danej osoby/firmy w realizację projektu i zgodnie z *Ofercą*), promocji, opłacenia druku materiałów informacyjnych i promocyjnych, w tym wynajęcia kina do premierowej prezentacji, czyli dotyczą wydatków związanych bezpośrednio z realizacją projektu.

Koszty administracyjne wyniosły 45 tys. zł i stanowiły 10,1% kwoty dotacji (nie przekroczyły 25% dotacji określonej w *Regulaminie Konkursu*). Dotyczyły: wykonywania zadań administracyjnych, księgowych, opłat za przelewy bankowe, koszt zakupu wyposażenia²⁸. Poza zakupem sprzętu na łączną kwotę 30 997,97 zł, zostały one wydatkowane według zasad konkursu.

W ramach kosztów merytorycznych wliczona została usługa gastronomiczna – rachunek z dnia 28 grudnia 2020 r. na kwotę 4 tys. zł. Była to usługa związana z pokazem premierowym filmu w Kinie Muranów w Warszawie w dniu 30 grudnia 2020 r., łącząca się bezpośrednio z promocją dzieła, czyli pokazem premierowym filmu „Rodzina”, na którym uczestniczyła z ramienia MRiPS Wiceminister Rodziny i Polityki Społecznej Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Demograficznej. Taki był wymóg określony w *Regulaminie Konkursu*, aby zaliczyć koszt do kosztów merytorycznych

(akta kontroli str. 22-33, 77-123, 138, 172, 173 i 191-213)

1.5. Zgodnie z *Regulaminem Konkursu*²⁹ Fundacja przyjęła zobowiązanie posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi środków pochodzących z dotacji. Zgodnie z tymi wytycznymi Fundacja dokonywała wszystkich transakcji bezgotówkowo ze wskazanego w *Umowie* rachunku bankowego, tj. przestrzegała zasady obrotu bezgotówkowego.

(akta kontroli str. 46, 47-54 i 68-76)

1.6. W *Ofercie* oraz *Sprawozdaniu końcowym* przedstawione zostały ceny, w tym ceny jednostkowe działań, które wynikały ze wstępnego rozpoznania rynku oraz w oparciu o posiadaną w tym zakresie wiedzę. Fundacja w latach 2016-2020 zrealizowała – kilkanaście różnych zadań dotowanych przez jednostki administracji publicznej i Spółki Skarbu Państwa³⁰.

Według danych zamieszczonych na stronie Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (dalej PISF) dane dla wszystkich 51 filmów dokumentalnych, których twórcy zwracali się o dofinansowanie w 2020 r. wskazują, że średni budżet tego rodzaju filmu wynosił 592 tys. zł. Łączny budżet tych filmów³¹ wynosił 30 194 tys. zł. Całkowity koszt filmu zrealizowany, jako zadanie publiczne został określony w *Ofercie* na kwotę 445 tys. zł i za taką kwotę wykonany, czyli wyniósł 75,2% średniej kwoty budżetu filmów dokumentalnych wymienionych na stronach PISF. Podsumowując można stwierdzić, że kwota budżetu zrealizowanego w ramach zadania publicznego stworzenia przez profesjonalistów filmu, była niższa o 147 tys. zł, od średniej kwoty budżetu filmu dokumentalnego w 2020 r.

²⁸ Składnika majątku, którego wartość początkowa nie przekracza kwoty 10 tys. zł.

²⁹ Części A – Zasady przyznawania dotacji, Rozdział VII. – Dofinansowanie *Ofercy*, pkt 3. – Przekazanie środków.

³⁰ Do *Ofercy* załączono listę 15 zadań zrealizowanych przez Fundację.

³¹ Najmniejszy budżet wynosił 134 tys. zł a największy 1 773 tys. zł.

W ramach realizacji zadania publicznego, dokonywano zakupu w podmiotach zewnętrznych sprzętu filmowego i wyposażenia biura³². Ceny zakupionych materiałów i sprzętu, nie odbiegają od cen takiego samego sprzętu oferowanych przez sprzedawców w Internecie, przy czym część z tego sprzętu można nabyć wyłącznie na zamówienie³³. Fundacja dokonała zakupu sprzętu w ostatnich dniach wykonywania zadania publicznego tj. w dniach 30 i 31 grudnia 2020 r., czyli po zakończeniu produkcji filmu i podpisaniu Protokołu kolaudacyjnego. W momencie realizacji zakupów sprzętu film był już gotowy, gdyż w dniu 28 grudnia podpisany został Protokół kolaudacyjny i tym samym zatwierdzony został film, jako Master II i dopuszczony do prezentacji publicznej, jako zakończone dzieło. Niemożliwym było wykorzystanie sprzętu w trakcie realizacji merytorycznej części zadania publicznego i tym samym zakupy te były niekwalifikowalne. Dane dotyczące zakupów, poza zakupem tonera, oraz analiza stanu faktycznego przedstawione zostały w pkt 1.4.

(akta kontroli str. 22-33, 55-137, 138 i 247-249)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Fundacja niezgodnie z wymaganiami *Regulaminu Konkursu* zakupiła sprzęt za kwotę 30 997,97 zł. Poniesione przez Fundację koszty, dotyczą sprzętu zakupionego na podstawie faktur: nr 513/12/2020³⁴ na kwotę 22 500 zł wystawiona w dniu 31 grudnia 2020 r. z oznaczoną datą dostawy/wykonania usługi na dzień 31 grudnia 2020 r., za którą zapłacono przelewem z konta projektu w dniu 29 grudnia 2020 r. Została ona zaksięgowana w dniu 31 grudnia 2020 r.; nr FS/476/12/2020³⁵ na kwotę 8045 zł wystawiona w dniu 30 grudnia 2020 r. z datą dostawy/wykonania 30 grudnia 2020 r. Została zaksięgowana w dniu 29 grudnia 2020 r. oraz nr 60606915³⁶ na kwotę 452,97 zł, na której określono datę sprzedaży, datą wystawienia oraz datą dostawy na dzień 30 grudnia 2020 r. Faktura została zaksięgowana 30 grudnia 2020 r. Powyższe zakupy zostały zrealizowane już po wykonaniu filmu i po podpisaniu w dniu 28 grudnia 2020 r. protokołu kolaudacyjnego – data wystawienia faktur i dostawy w dwóch wypadkach w dniu premiery filmu, a w jednym przypadku dzień po premierze filmu w Kinie Muranów. W związku z tym ten sprzęt nie mógł być wykorzystany efektywnie i racjonalnie w trakcie realizacji zadania publicznego i zakupy nie były niezbędne do realizacji projektu, co jest niezgodne z wymogami określonymi w *Regulaminie Konkursu* w pkt 6 Rozdz. III. Koszty merytoryczne powinny być m.in.: niezbędne do realizacji projektu, racjonalne i efektywne oraz związane bezpośrednio z realizacją projektu, a w wypadku tych zakupów jedynym prawidłowym działaniem było to, że zostały zrealizowane zgodnie z § 2 pkt 2 *Umowy*, który określił termin poniesienia wydatków do dnia 31 grudnia 2020 r. łącznie.
2. Nieprawidłowo zaksięgowano fakturę vat nr FS/476/12/2020 na kwotę 8045 zł w dniu 29 grudnia 2020 r., tj. na jeden dzień przed datą jej wystawienia oraz dostawy/wykonania w dniu 30 grudnia 2020 r. Dane dotyczące tego zakupu opisane zostały powyżej.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja prawidłowo przygotowała i wykonała zadanie publiczne. Film dokumentalny „Rodzina” został prawidłowo i zgodnie z *Umową* wykonany w wersji do opublikowania

³² W tym m.in.: tonera do drukarki, laptopu i notebooka, kilku różnych lamp do oświetlenia, stabilizatora, obiektywu, mikroportów, słuchawek.

³³ Dotyczy to lamp doświetlających.

³⁴ Zakupiono m.in.: Stabilizator DJI Ronin-SC Pro Combo, LedGo v116c K2 versatile bi-colorled 2 oraz obiektyw Panasonic 12-35/3.8 II.

³⁵ Zakupiono m.in.: Laptop Dell Vostro 5301 oraz Notebook Vostro34/i3. Na fakturze pod datami 29 grudnia 2020 r. zamieszczono adnotacje „Sprawdzono pod względem formalno rachunkowym” i „Stwierdzono zgodność merytoryczną”.

³⁶ Zakupiono m.in. dysk twardy Seagate oraz torbę do notebooka Samsonite.

w mass mediach i mediach społecznościowych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą zakupu sprzętu i materiałów po wykonaniu filmu w ostatnich dniach realizacji zadania publicznego – w dniu premiery lub dzień po premierze. Na skutek braku ustalonych wskaźników realizacji celu, praktycznie niemożliwa jest weryfikacja wykonania celu projektu. Film, co prawda ukończono, ale jego sposób oddziaływania na wskazane w *Ofercie* grupy docelowe będzie można ocenić dopiero po prezentacji filmu w mass mediach i mediach społecznościowych.

OBSZAR

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru.

Opis stanu faktycznego

2.1. Fundacja przed przystąpieniem do realizacji zadania publicznego prowadziła szeroką działalność w zakresie wspierania rodziny, jako najlepszego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci, przygotowania młodych par do radzenia sobie z wyzwaniami życia rodzinnego, tworzenia otoczenia szczególnie przyjaznego rodzinom, a także upowszechnienia informacji, kompetencji i wytworzonych w jego ramach narzędzi oraz skupienia wspólnotowej aktywności na trosce o rodzinę, jako fundamentie ładu społecznego. Fundacja od 2016 r., realizuje działalność m.in. w obszarze scalenia prorodzinnych organizacji społecznych, do wspólnego działania oraz tworzenia mediów, związanych z tą tematyką, a także do inspirowania działań, w tym zakresie, zarówno lokalnie, jak i w skali ogólnopolskiej. W tym celu, współpracuje z organizacjami społecznymi – m.in. z: [...]*. NIK stwierdza, że Fundacja podjęła działania w kierunku potrzeb wsparcia rodziny w celu wzrostu demografii i ratowania małżeństw w kryzysie. Obszarem działania organizacji jest obszar całego kraju i działalność Fundacji nie jest związana tylko z realizacją projektu, lecz jest kontynuacją rozpoczętych od 2016 r. działań. W sprawie realizacji Projektu nie były przeprowadzane konsultacje z lokalnymi strukturami władz samorządowych.

(akta kontroli str. 34-45 i 146-150)

2.2. Zaprezentowany w zaakceptowanej przez Ministerstwo *Ofercie*, projekt przedstawiał działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do szerokiego kręgu opinii publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem odbiorcy młodego, który rozpoczął lub rozpocznie dorosłe życie i będzie się zastanawiał nad małżeństwem. Zgodnie z *Ofercą* film „Rodzina” był projektem, który w założeniach jest zgodny z zasadniczymi celami³⁷ wskazanymi do realizacji w ramach Konkursu „Po pierwsze Rodzina”. Wyszczególnione zostały dwie grupy, do których powinien trafić przekaz filmu o Lechu Dybliku m.in.: młode pokolenie oraz dojrzałe pokolenie. Aktor Lech Dyblik bohater filmu, opowiedział poprzez swoją historię m.in.: na czym polega trwałe małżeństwo kobiety i mężczyzny, zapewniające obojgu ciągły rozwój.

Cele Konkursu zostały osiągnięte poprzez realizację filmu, który obrazując trwałe małżeństwo kobiety i mężczyzny nakierowane na jego rozwój jest dobrem społecznym oraz wspiera przez swój przekaz fakt, że małżeństwo jest najlepszym środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym dla dzieci, a także dla przygotowania ich do radzenia sobie z trudnościami i konfliktami w życiu rodzinnym. Ponadto cele Konkursu realizowane były przez pokazanie bezpośredniej interakcji bohatera filmu ze słuchaczami w trakcie jego spotkań i ich bezpośrednim uczestnictwie.

Należy podkreślić, że realizacja zadania kończyła się na prezentacji premierowej filmu. *Regulamin Konkursu* nie przewidywał dalszych działań Fundacji w celu

³⁷ Są to: a) za dobro społeczne uznaje trwałe małżeństwo kobiety i mężczyzny, i jest nakierowane na jego rozwój; b) wspieranie małżeństw, jako najlepszego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci i przygotowania par do radzenia sobie z trudnościami i konfliktami w życiu rodzinnym; c) jest nakierowany na wspomaganie młodych w zakładaniu rodziny oraz nieodkładaniu decyzji o macierzyństwie i ojcostwie, przygotowując ich zarazem do nowych ról życiowych i społecznych oraz d) koncentruje się na tworzeniu otoczenia szczególnie przyjaznego rodzinom z dwójką i większą liczbą dzieci.

propagowania zawartego w dziele przekazu dla społeczeństwa o tym jak ważna w życiu pojedynczych ludzi jest ta najmniejsza wspólnota społeczna, jaką jest rodzina. W *Ofercie* w Części III *Informacje o projekcie* w pkt 6 – *Zaplanowane działania promocyjne i sposób ich realizacji – jeśli zostały przewidziane*, Fundacja przedstawiła zamierzenia, że planowane jest wysłanie filmu na kilka dostępnych renomowanych festiwali filmowych, oraz projekcja filmu na antenach Telewizji Polskiej. Fundacja zamierza też umieścić film w mediach społecznościowych. Do tego celu zaplanowano w *Harmonogramie Projektu* i *Kosztorysie Projektu* stworzenie spojlera promocyjnego oraz relacji z produkcji filmu z wykorzystaniem drona. Należy podkreślić, że *Harmonogram Projektu* oraz *Kosztorys Projektu* nie przewidywały dalszych działań Fundacji w tej sprawie po 31 grudnia 2020 r., tj. wysłania filmu na kilka dostępnych renomowanych festiwali filmowych, projekcji filmu na antenach Telewizji Polskiej, a także działań zmierzających do umieszczenia filmu w mediach społecznościowych.

Fundacja przedstawiła listę 10 festiwali, na które wysłano film do prezentacji, to: WATCH DOCS. Human Rights in Film International Film Festival; CAA Celebrating Abilities Virtual Film Festival; First-Time Filmmaker Online Sessions; Nigeria Family & Faith International Film Festival; Sacrae Scenae – Festival cinematografico dedicato alle devozioni popolari; Festival International Nature Namur; Two Riversides Film and Art Festival; Warszawski Festiwal Filmowy; Festiwal Mediów Człowiek w Zagrożeniu; XXVII Ogólnopolski Niezależny Festiwal Form Dokumentalnych NURT 2021.

Te zadania Fundacja realizuje w ramach swojej statutowej działalności. Dopiero po ich zakończeniu będzie można podjąć badania o jego odbiorze w grupach docelowych oraz zasięgu terytorialnym. W momencie zakończenia realizacji zadania publicznego brak jest odpowiednich danych do dokonania oceny w tym zakresie. W zaakceptowanej przez Ministerstwo *Ofercie* nie przedstawiono żadnej metody pozwalającej ocenić, jaki faktycznie efekt spowodował czy też spowoduje zrealizowany za publiczne środki film i jaki będzie jego odbiór w grupach docelowych. Do pomiaru rezultatu projektu nie zostały przyjęte żadne wskaźniki. Ministerstwo dodatkowo zwróciło się do Zleceniobiorców (w tym do Fundacji) o udzielenie odpowiedzi na 9 pytań (*Pytania dot. Projektu*) w celu uzupełnienia informacji zawartych w sprawozdaniu, między innymi: o przedstawienie, co było celem projektu i jakim problemom miał zaradzić, a także, w jakim wymiarze cel został zrealizowany oraz ilu beneficjentów skorzystało z działań podjętych w ramach projektu? Analizę odpowiedzi Fundacji do tych pytań przedstawiono w części 1.1. wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto Koordynator udzielając wyjaśnień odnośnie promocji filmu wskazała, że jest w trakcie wprowadzania go do szerokiej publikacji: obecnie na etapie pokazów festiwalowych, przygotowania do pokazu w telewizji oraz szerszemu, powszechnemu gremium, młodszemu pokoleniu, w Internecie. Wskazała także, że przyjęta została formuła działania promocyjnego, stosowana w wypadku podjętego przez Fundację zadania publicznego, a stosowana w branży filmowej, to: opracowanie zwiastunów i plakaty reklamowe filmu w dystrybucji; wysyłanie filmu na festiwale z zastrzeżeniami klauzul regulaminowych, o zakazie szerokiej publikacji publicznej filmu; emisja filmu w telewizji; dystrybucja filmu w internecie.

Ponadto poinformowano, że film został przetłumaczony na język angielski – czego dowodem jest wysyłka dzieła na festiwale zagraniczne, gdzie przyjmowana jest tylko wersja anglojęzyczna³⁸, co według wyjaśnień kierownika produkcji daje możliwości propagowania dzieła na rynku polonijnym, czyli do Polaków, których rodziny, dzieci nie mówią już, lub słabo, po polsku lub ich znajomi i najbliżsi. Daje to też możliwość

³⁸ www.youtube.com/watch?v=Zi5SmYogElc&t=55s

prezentacji i dystrybucji dzieła, w tamtejszych placówkach organizacji życia polonijnego.

Członek Zarządu wyjaśnił, że całą działalność promocyjną filmu po 31 grudnia 2020 r. Fundacja realizuje na koszt własny. Film został wysłany na szereg renomowanych festiwali, zarówno w Polsce jak i poza jej granicami. Ponadto Fundacja kontynuuje na własny koszt dystrybucję dzieła na zamkniętych pokazach kinowych, celem szerszej promocji i krzewienia misyjności dzieła, na której bardzo nam zależy. Szacunkowy koszt wydany na ten rok kontynuacji promocji, to już ok. 7 tys. zł, a nadal promocję kontynuujemy i dystrybuujemy.

W związku z niezakończeniem procedury promocji filmu i jego dystrybucji, faktycznie obecnie brak jest możliwości całościowej oceny rezultatów wykonania zadania publicznego. Nie można wskazać danych pozwalających ocenić, jak film został odebrany przez końcowego odbiorcę. Ponieważ kalendarz związany z promocją filmu nie jest zamknięty (brak danych pozwalających określić prezentację filmu w TVP), nie można wskazać przybliżonej daty, kiedy takie badania będą mogły być przeprowadzone.

(akta kontroli str. 22-45, 139-150, 169-171, 179-181 i 240-246)

2.3. *Umowa* była realizowana od 15 września do 31 grudnia 2020 r. Trudności i ograniczenia, które zostały odnotowane przez Fundację wynikały przede wszystkim z konieczności realizacji zadania publicznego w trakcie drugiej fali pandemii koronawirusa oraz krótkiego czasu na wykonanie zadania publicznego – trzy i pół miesiąca a minimalny okres przewidywany dla tego typu filmu, powinien on wynosić powyżej pięciu miesięcy. Fundacja realizowała podobne zadania, o czym informowała w serwisie „ONAS:”. W przypadku realizacji tego zadania i spodziewanych efektach Fundacja ma pewność, że skala oddziaływania będzie bardzo szeroka, i będzie ono miało istotny wpływ na opinię publiczną. O tym fakcie Fundacja zbierze i przeanalizuje informacje, gdyż zajmuje się tą tematyką na bieżąco, a ponadto swoimi obecnymi działaniami Fundacja zamierza doprowadzić do emisji filmu, aby dotarł do jak najszerszej publiczności.

Po zakończeniu realizacji zadania działalność na rzecz rodzin była i jest kontynuowana – bieżące informacje można znaleźć w serwisie internetowym „ONAS:”.

(akta kontroli str. 146-150, 189 i 190)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Efektem zadania publicznego miał być film dokumentalny pokazujący jak ważna w życiu każdego człowieka w różnych fazach jego życia jest rodzina. Ostatecznym celem miała być jego publikacja dostępna jak najszerszej publiczności, bo takie było podstawowe założenie produkcji filmu. *Umowa* jednak dotyczyła wykonania filmu i jego premiery. Dalsza prezentacja filmu została opisana w warunkach wykonania zadania w sposób bardzo ogólny. Fundacja wskazuje, że interesuje ją jedynie doprowadzenie do sytuacji, aby film „Rodzina” obejrzała jak najszersza liczba odbiorców, jednak przyjęta formuła Konkursu, zaakceptowana *Oferta* oraz podpisana *Umowa* ograniczają możliwość kontroli i aktywnego oddziaływania przez Ministerstwo odnośnie dalszych działań Fundacji w celu prezentacji filmu szerokiej publiczności. Zgodnie z deklaracjami Fundacji film w dalszym ciągu na koszt Fundacji jest promowany, jednak ta działalność Fundacji jest już poza działalnością zleconą przez Ministerstwo. NIK nie ma możliwości ocenić stopnia osiągnięcia w wyniku realizacji zadania publicznego zakładanych efektów, poza uznaniem, że film został wykonany i miał swoją premierę oraz że informacja o nim funkcjonuje w przestrzeni społecznej i publicznej.

Opis stanu
faktycznego

3. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków.

3.1. Koszty podane w *Sprawozdaniu końcowym* z rozliczenia zadania publicznego zrealizowanego w ramach konkursu wynikają z ewidencji księgowej oraz operacji odnotowanych na koncie bankowym obsługującym to zadanie. Do *Sprawozdania końcowego* złożonego 29 stycznia 2021 r. dołączono kopie opisanych rachunków oraz wyciąg z rachunku bankowego Fundacji za pomocą, którego obsługiwany był finansowo projekt. Konto do obsługi projektu zostało otwarte 18 sierpnia 2020 r. Wszystkie dane przedstawione tabelarycznie dotyczące kosztów realizacji projektu, w tym zarówno koszty merytoryczne jak i koszty administracyjne, są zgodne z danymi obrotów na rachunku bankowym oraz z danymi na rachunkach i fakturach.

Już po zakończeniu kontroli Fundacja przedstawiła wydruki zatytułowane „*FRK konta analityczne do projektu RODZINA*” i podanym numerem konta: 131 – Rachunek bankowy, 201-03 – Rozrachunki z kontrahentami, 230-03 – Rozrachunki z tytułu umów cywilnoprawnych, 222-03 Rozrachunki z US z tytułu PDIF, 223-03 – Rozrachunki z ZUS, 400-03 – Koszty statutowe oraz 702-03 – Przychody z działalności statutowej. Na wymienionych powyżej kontach zaewidencjonowane zostały koszty wszystkich operacji związanych z realizacją projektu.

Analiza zapisów na kontach i tabelarycznym zestawieniu kosztów merytorycznych i kosztów administracyjnych w *Sprawozdaniu końcowym*, a także danych na fakturach nie wykazała błędów rachunkowych w przedstawionych danych. I tak: na koncie o nr 131 – Rachunek bankowy po zsumowaniu kwot otrzymujemy łączną kwotę 445 tys. zł; na koncie 201-03 – Rozrachunki z kontrahentami po zsumowaniu otrzymujemy 339,8 tys. zł; na koncie nr 230-03 – Rozrachunki z tytułu umów cywilnoprawnych, po zsumowaniu otrzymujemy 103,6 tys. zł, na koncie nr 222-03 Rozrachunki z US z tytułu PDIF po zsumowaniu otrzymujemy 16,1 tys. zł, na koncie nr 223-03 – Rozrachunki z ZUS po zsumowaniu otrzymujemy 7,8 tys. zł, na koncie 400-03 – Koszty statutowe po zsumowaniu otrzymujemy 445 tys. zł. Na wydrukach z tych kont są takie same wartości podane, jako salda tych rachunków.

W trakcie kontroli ustalono, że trzy umowy o dzieło z Członkiem Zarządu, każda na kwotę 15 tys. zł, zawarł w imieniu Fundacji Przewodniczący Rady Fundacji. Także protokoły odbioru dzieła, jako osoba upoważniona do odbioru wykonywanego zamówienia podpisał Przewodniczący Rady Fundacji, który sprawdził je pod względem merytorycznym. Dodatkową nieprawidłowością związaną z rachunkami wystawionymi i zaksięgowanymi jest fakt, że trzy rachunki wystawione na podstawie umów o dzieło, które wystawił Pan Józef Orzeł, jako wykonawca dzieła zatwierdził do zaksięgowania Pan Józef Orzeł podpisując się, jako Prezes Zarządu. Zgodnie z § 12 pkt 6 Statutu nie można m.in. łączyć członkostwa w Radzie Fundacji z pełnieniem funkcji w Zarządzie Fundacji. Czyli wykonywać czynności przynależnych członkom Zarządu Fundacji. W pkt 1 tego paragrafu ustanowiono, że Rada Fundacji jest organem stanowiącym, kontrolnym i opiniującym. Nie jest organem zarządczym i kierującym działalnością Fundacji. W związku z tym nie ma uprawnień do podejmowania czynności zarządczych a takimi są zawieranie umów i odbiór wykonanych prac. Organem kierującym działalnością Fundacji jest Zarząd, o czym stanowi § 17 Statutu Fundacji. Tym samym trzy umowy o dzieło z Panem Józefem Orzelem zaakceptowane i podpisane przez Przewodniczącego Rady nie są zgodne z wymogami określonymi w Statucie Fundacji. Ze strony Fundacji działała osoba nieupoważniona, niemogąca posiadać ważnej legitymacji do zaciągania w imieniu Fundacji ważnego zobowiązania – prawdopodobnie tzw. bezskuteczność zawieszona. Może to skutkować brakiem kwalifikowalności kosztów na 45 tys. zł.

(akta kontroli str. 7-15, 55-138, 161-163, 169-173, 191-239 i 323)

3.2. Zbadano wszystkie rozliczone przy realizacji projektu rachunki i faktury w liczbie 23 na łączną kwotę 443,4 tys. zł. Ze wszystkich rozliczonych przy realizacji projektu kosztów pominięto cztery operacje bankowe opłaty za przelew zewnętrzny na kwotę łączną 3 zł (po 0,75 zł) oraz pochodne od wynagrodzenia składki ZUS pracodawcy w kwocie 1558,61 zł. Wszystkie koszty zostały poniesione w dniach od 15 września do 31 grudnia 2020 r., czyli rozliczane wydatki faktycznie poniesiono w okresie realizacji projektu. Wydatki zostały prawidłowo udokumentowane i przewidziano je w budżecie projektu. Wynika to z porównania badanych dokumentacji zadania publicznego *Oferty i Sprawozdania końcowego*.

(akta kontroli str. 55-137)

3.3. Rozliczenia kosztów nie obejmowały wydatków niekwalifikowalnych. Wszystkie rachunki i faktury przedstawione podczas kontroli oraz załączone do *Sprawozdania końcowego*, a także wydatkowane z konta zadania publicznego dotyczyły tylko kosztów kwalifikowanych (z wyjątkiem tych zakwestionowanych przez NIK).

Badając wszystkie rozliczone koszty nie stwierdzono, aby Fundacja rozliczała m.in.:

- podatek od towarów i usług (VAT), jeśli może zostać odliczony w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług³⁹;
- nagrody, premie i inne formy bonifikaty rzeczowej lub finansowej dla osób zajmujących się realizacją zadania;
- wyjazdy służbowe osób zaangażowanych w realizację projektu na podstawie umowy cywilnoprawnej, chyba, że umowa ta określa zasady i sposób odbywania podróży służbowych;

oraz 10 pozostałych rodzajów kosztów wymienionych w *Regulaminie Konkursu*, jako koszty niekwalifikowalne.

Jako koszty niekwalifikowane NIK uznaje koszty poniesione na zakup sprzętu i materiałów za łączną kwotę 31,0 tys. zł, dokonane po zakończeniu produkcji filmu. Zostało to omówione w części 1 w punkcie 1.4. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 55-137)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przewodniczący Rady Fundacji, w imieniu Fundacji zaakceptował i podpisał umowę o dzieło z Członkiem Zarządu Fundacji, a po jego wykonaniu w protokole potwierdził wykonanie dzieła, mimo tego, że Statut Fundacji zabrania członkom.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja na ogół prawidłowo wykorzystała środki z dotacji. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zakup sprzętu i materiałów tuż przed zakończeniem umowy oraz zawarcia niezgodnie ze statutem umów o wykonanie dzieła na łączną kwotę 45 tys. zł. NIK ocenia za nieprawidłowe wykonywanie funkcji zarządczych w Fundacji przez Przewodniczącego Rady Fundacji, mimo statutowego postanowienia zabraniającego czynności zarządczych i bieżącego kierowania działalnością Fundacji. Podobnie działalność Członka Zarządu Fundacji, który z jednej strony jest wykonawcą umowy o dzieło a z drugiej strony zatwierdza księgowanie dokumentujących operację dowodów.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 685, ze zm.

1. Dokonanie, w uzgodnieniu z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, ponownego rozliczenia kwoty 31,0 tys. zł, wydatkowanej na zakupy zrealizowane z końcem 2020 r.
2. Zawieranie i rozliczanie zawieranych umów o dzieło, zgodnie ze Statutem Fundacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 25 listopada 2021 r.

Kontroler
Artur Górecki
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

.....
podpis

.....
podpis

*) Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) Najwyższa Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji posiadających wartość gospodarczą. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.